

Redactiunea

se affia in
a lui Leupoldu Nr. 44.
ile nefrancate nu se primescu
numai de la correspundintii re-
ai „Federatiunii.” Scrisori
nu se publica. Articlii tra-
republicati se voru arde si nu-
la cerere expresa se retorna.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literariu, commercialu si economicu.

Appare Joi-a si Dominec'a.

Invitare

Prenumeratime la diariulu

DERATIUNEA

Semestrul II. Juliu—De-
cembre, 1874.

Di prenumeranti a caroru prenume espira cu finea lui Juniu, a. sunt rogati a-si reinnoi de tim-prenumeratiunea, assemene si doda avea diariulu nostru se bine-a se insiună pana la 1/13 Juliu, ca respectivii domni se fia feriti lacerile irregularitatii intru pri-dariului, era administratiunea sa nu a de complicatiunile, cari pro-tin intardiare insinuatiunii.

Di prenumeranti, cari remasesse ntia cu pretiulu, sunt rogati se riesca a-si refui catu mai currendu lele, ca-ci administratiunea dia-intimpina mari greutati d'in caus'a direi restantielor.

dress'a (numele, locuinta si post'a) se ni-se comunicice legibilu si acu, ca se se incungiure ratecirea ocolitur'a esemplarilor, ce totu nu se intembla cu adresse gressite. chii prenumeranti voru face bine i adressesle loru litografate pre-natiunile postali.

Redactiunea.

Budapest'a, 16/28 Juniu 1874.

i currea faim'a, ca majoritatea ilor d'in camer'a Ungariei si insii guvernulu, vediendu diversi opiniunilor a supr'a unoru essentiali a novellei electo-precum si pucinu cunoscutele si selamuritele referintie alle contri-

llor d'in Transilvani'a, legea elec-tu se va luă la discussiune in re-acestei sessiuni, ci, spre a se pota mai bine si a se lamuri referintie Transilvane, novell'a elect. se va pre sessiunea de tomna. Si faim'a duita era adeverata, pentru ca cea s'au agitatu ser'a in clubulu de-lor, unde in fine recunoscandu-se sitatea d'a se vota legea elect. inca stulu acestei sessiuni, se enunciă nsulu conferintiei, ca novell'a elect. se puna la ordinea dillei in sied.

Marti, septemen'a viitora. — Noi cindu predispusetiunea sp̄riteloror ant'a deputatilor din Unga-

supr'a referintelor d'in Tran-si'a, am fi preferit amanarea, pentru ca deputati si guvernul timpulu necessariu spre a se mai insi si a se lamuri cestiunea dessu cu privire la referintiele silvane, parte pentru cuventulu, ca uta caldura escessiva, imminenta si osebilele occupatiuni agricole, satii, suffocati de nebusiela si ascep-tu cu neastemperu or'a departarii, miti impacienti si impassibili (nesen-ri) grabescu cu iutiela a macinā ori proiect de lege, numai ca se ve-capati. In assemene impregiurari, me prospete sunt de a pota strabate mandamintele ce deputati rom. voru

se faca relativu la Transilvani'a, pre-candu amanandu-se cestiunea, informa-tiunile, capacitarile, lamurirea ideelor se poteau operā mai cu inlesnire pana la tomna, si votarea se facea cu mai bune auspicio, prin urmare si cu mai bunu successu pentru Transilvani'a, ca-ci se nu perdemu d'in vedere, cumca acesta novella electoare, cătu de imper-fecta si cu caracteru provisoriu, va re-manē totu-si in vigore timpu indelun-gatu pote cătu va durā acesta genera-tiune, fara sperare d'a se vindecā reulu.

Mai multi d'intre deputatii rom. se servira, precātu potura, de tota occasi-unea, spre a informā pre ministri si pre corifeii partiteloru a supr'a referin-tieloru d'in Transilv. dar mai alessu preste toti si-dede ostensel'a D. I. H. a capacita pre ministri a supr'a §-lui resp. d'in lege, lamurindu, ca cine au platitu la 1848 censulu de 8 fl. 40 cr. si cine lu-platesec asta-di, ceea ce neci depu-tati ungureni neci insi-si ministri par'a nu cunoce de locu. D. I. H. ca unulu ce luptasse pentru uniunea Tran-silvaniei cu Ungari'a, se tienu indetor-ru in consciinti'a sa a staru la gu-vernul pentru inlaturarea inconveni-ntului ce se comitte facia cu Transilv. Dorim ca se reessa, ne tememu inse, ca argumentatiunile, asta data drepte, alle dsalle, voru fi mai pucinu placute Ungurilor, decum fusesse celle pentru uniune.

Legea de incompatibilitate se vota preste asceptare inte, terminandu-se in sied. de eri discussiunea speciale. In contr'a dispusetiunii legii, prin care se eschidu calugarii de la dreptulu elect. passivu, s'au escatu lupta initiatia de doi deputati preuti, dar combatuti de alti doi preuti, ceea ce fu unu spectaclu deliciosu pentru deputatii miren. — Cursulu desbaterilor se va vedé d'in reportulu nostru dietale, era testulu legii lu vomu publica in nr. viit.

Invetia pruncii tierranului Indu-stri'a?

La intrebarea acest'a voiu respunde dupa experientia facuta in cursu de unu patrariu de seculu.

Potu affirmā, ca tierranii nostri aici in Transilvani'a, adeca in comitate si districte numai cu agricultur'a, ad. lu-crarea pamantului, si crescerea vitelor se occupa, era ramurile industriei le sunt de totu straini.

A fi caltiunariu (ciobatariu), zidariu pellariu, palariariu, rotariu, dogariu mesariu, etc. la densii e ce-va lucru de-jositoriu.

Candu ar sc̄i si romanulu economisā in fertilitate, ca si sterili i sassi, tréca-du-ca-se, atunci mosfor'a imparindu-se in 2—3 părți, aru mai ajunge totu la atâ-tea generatiuni, ince tierranulu nostru de-si e — gratia provedintiei — bine-cuventatu, de unde urmeza, ca mos'a dobandita prin sudorea mosflorul stra-mosflorul, in 1848, acumu se affla im-partita in 6—8 parti.

Se luāmu lucru precum stă, se so-cotim o mosfa de 32 jugere impartita in 8 părți, vine pre o parte adeca la unu pruncu 4 jugere. Aiba acumu acestu-a 4 prunci si imparindu-se aceste 4 jug., cade pre unulu 1 jugeru.

Ecca proletariatu in golatatea sa! Ce va urma de aici? — Sclavia si ser-vilismu! fiii tierranului voru ajunge, ba au si ajunsu dilleri, servitori la straini.

Vedemu si aceea, ca segregari'a pas-suniloru, paduriloru, si comasati'a au pussu in piciōre pre fosti domni terre-stri; era turmele de oi, ciurdele de boi, vaci, vitiei, porci a tierranului au dispa-rutu detragendu i-se dreptulu de pas-sunatu, lemnaritu.

Si ce au urmatu de aici? Inainte de 48 plateamu unu pundu de carne cu 4—5 cr. v. a., acum'a costa 20—25—30 cruceri.

Sciu commune, in cari pana la 48 au fostu 4—5 turme de oi, constatorie fiasce-care d'in mai multe sute de capete, — acumu totu in acelle commune sunt 1—2 turme, căte d'in 1—2 sute de capete.

Sciu commune, din cari primaver'a essieau 50—60 plugari, acumu totu acolo essu 5—6.

Ecce progressulu in marea Magyaria!

Se deschidemu dara ochii, si se ne appucāmu de industria, ca ast'a ne va da panea de tote dillele, si ne va scapā poporulu de perire!..

Am auditu de la barbatii stimati si intelleginti romani, ca e mai bine se remana tierranulu romanu langa cornulu plugului, pentru ca daca inven-tia industria se amalgamiseza — trece in taber'a strainului.

E dreptu, ca ungurulu batujocoresce totdeun'a altu neamu, numai ca acellu-a se se lapede de nationalitatea sa, si se se lipescă de cea ungara.

Ba fiindu tenerii nostri industriesi copii isteti si lucratori, maiestrii de un-guru seu némtiu le acatia in grumadi si căte una cocona, si industriesiul rom. o primește buccerosu, numai se ajunga cătu de iute la creanga verde.

Inse nu-e nici o mirare, ca intr'unu oraslu de 20—30 m̄i de locuitorii, af-flandu-se 2—3 romani — se pierdu in numerulu celu mare allu strainilor.

Ridu micu totdeun'a curge in cellu-mare.

Candu se voru affla mai multi, si voru formā reununi, societati, care se-i appere de amalgamisare si contopire — nu e tema, ca voru perf.

Unu vasu de 50 mesuri, neci odata nu se pote golfi in altulu de 10 mesuri.

In privint'a acest'a, opinionea mea ar fi:

1. Fiasce-care tierranu, care are mai multi copii, se se silēsca d'in tote pote-riile, ca d'in acesti-a 2—3 — dupa-ce si-ai castigatu cunoscintiele elementa-rie, — se-i duca la inventatura de in-dustria.

2. Daca are modru se-i sustieni si in clasele mai inalte, — se-li procureze ospitiu la unu industriesiu, accordandu cu acestu-a, ca in dillele de vacatiune se-i essercize in maiestri'a sa, — ca-ci acest'a mai multu ar folosi, decătu pre-amblarea pre strade si fumandu din lule seu sugarii.

Eu cunoscă mai multi barbatii ro-mani, acum in posturi inalte si stimati de cătra toti, ca in copilaria loru ca studenti au inventiatu industria, ba altii eu lucrul loru in officinele maiestriloru si-ai terminat studiele.

Cunoscă si acum'a assemene teneri, dorere inse, nume 2—3! Daca suntemu seraci, si nu avem modru se ne redi-cam scoli industriale, se ne ajutorăm cum ne potem.

Au nu vedem, ca mai multi teneri dupa absolvirea scoleloru sunt siliti a-se re'ntorce la cornulu plugului — éra daca voiesce se intre in officiu de statu

Prețul de Prenumeratime :

Pre trei lune	3 fl. v. a.
Pre siese lune	5 " "
Pre annulu intregu	10 " "

Pentru Romani'a :

Pre an. intregu 30 Fr. =	30 Lei n.
Pre 6 lune 16 " =	16 " "
Pre 3 8 " =	8 " "

Pentru Insertiuni :

10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a timbrale pentru fiasce-care publicatii sepa-rat. In loculu deschis 20 cr. de linia. Unu exemplar costă 10 cr.

— trebuie se se lapede de principiele sall nationale, ca-ci d'in contra e respinsu de la tote posturile.

Acum'a numai ungurului este iertate a-si representă natuanitatea sa, altui-a nu!

Pre mine inse nu me supera, ba d'in contra asiu pofti, ca căti mai multi doctori in legi se se reintorca la cor-nele plugului.

Atunci amu fi salvati! Beatus ille qui procul negotiis, paterna rura bobus exercet suis.

3. Daca ni e frică de amalgamisare, atunci tenerii nostri industriesi se se assiedie cu locuint'a in commune rurale.

Dupa cum a mintissem, am calleto-ritu unu patrariu de seculu prin Transilvani'a, si n'am uafflatu neci intru una commună industriasi romani, fara numai nemti, judani, unguri, boemi si tiganii.

Daca romanulu are lipsa de repara-re incaltiaminteloru, are lipsa de o rota, scaunu, palaria, opince — dà parale la straini, era ellu in timpu de érna dorme, intorcandu-se de pre una lature pre ceallalta, ori petrece la Itzig langa rachiul, care mai tardiu i-absorbe si mo-sior'a. —

Ast'a o pote observă fia-care omu, de esemplu in commun'a Cl. Monostorii adnessata Clusiu'lui.

Aici la tota cas'a aru poté fi unu caltiunariu, rotariu, faur, mesariu, zi-dariu etc. dorere inse! ca aici nuse affla neci unu industriasiu.

Scolele mai inalte sunt deschise in deparare de căti-va passi numai, si potu affirmă, ca nu le cerceteza neci 2—3 copii d'in un'a suta.

Onorabili preuti si inventiatori! des-chideti, pentru D-dieu! ochii poporului, puneti oglind'a venitoriu inaintea lui, si luminati-lu, ca se nu ajunga la blasphemul filor si nepotilor, candu acesti-a voru ajunge in servitutea strainu'lui.

Éra voi multu stimati Prelati, vi-carri, protopopi si officianti de romanu, vigilati, grigiti de poporul, care e in-credintiatu voie, mantuiti-lu de perirea ce li-se prepara.

Romanulu e blandu si ascultatoriu, numai se fia convinsu ca acellu-a, care-i da inventiatu'n are voia d-a-lu insiellá.

Celle mai corupte commune s'au in-dreptat prin preuti si inventiatori, inse atari esemplu sunt forte rare, pentru ca-pucini se interessedia de starea poporului.

Unu romanu.

Camer'a deputatilor Ungariei.

Sedint'a de la 22. Juniu 1874.

Presedinte : Perczel. Notari : Mihályi, Szenczey si Béothy. Ministrul sunt toti de facia.

Presedintele presenta urm. petitii : a cottului Albei-infer. contr'a usurariei, — a cottului Strigoniu, prin care springesce petit. cottului Soproniu contr'a legii cam-biale, — a cottului Torn'a, pentru subtra-gerea diurnelor deputatiloru absentii, si a cottului Arv'a, contr'a urcarei darilor directe. — Földváry presenta petit. a 7. commune d'in cottulu Iaurinu, pentru a nu fi desbinute de la comitatul. — Bobory presenta petit. urbei Kis-Ujszállás pentru infintarea bancei ung. Szenczey pre-senta petit. capitalei Bpest'a, prin care se cere a se impune societatii cällii ferr. de statu detorinti'a d'a edifică cas'a de de-po-site, pentru ca i-se dede concessiunea de a construi lini'a Temisior'a-Orsiov'a. Béothy.

a catolicilor d'in Let'a-mare, pentru usura-re libera a $\frac{2}{3}$ parte d'in pamentulu inve-tiatorului loru.

Horn interpelzea pre ministr. de com-merciu: Facutu-ai passii necessari si cu ce re-sultat, ca min. commune de resb. se im-plinéasca promissiunea facuta in delegatiuni, că la provisiunea armatei va luá in con-sideratiune liberul concursu si va favorisá industr'a ung. Daca ministrul n'ar fi facutu acest'a pana acum, vre d'insulu sè-si plinéasca cătu mai currendu datorint'a in asta privintia? — Se va comunicá mi-nistrului de commerciu.

Maj oros intréba pre min. cultelor si ministr. publ. are d'insulu cunoscintia că corpul' invetatorescu poporale d'in inspec-toratulu r. Timisiu-Torontalu au alessu la senatulu scol. una profesoressa, dar că di-rectorele scol. pop. cu vatemarea §. 117 art. de l. 38 d'in 1868. au nullificatu acesta alegere?

Se va comunicá cu ministrulu instr. publ. —

Horn ar dorí ca sè se publice repor-tulu comissiunei esmisse in caus'a căllei ferr. orientale de s'ar poté inca mai nainte de diu'a 30. Jun. candu directiunea va tiené siedintia. Intreba deci pre presiedintelui com. că poté-se-va presentá reportulu comis. inca in septeman'a acest'a?

Szégyényi annuncia că dep. I. Po-poviciu Desseanu e verificatu cu reserv'a de 30 dillei. — M. Besanu refer. comis. de immunitate presenta reportulu comis. pentru estraditiunea dep. lui Éder. — A. Molnár presenta seri'a 47 din petitiuni.

Zsédényi doresce, ca desbaterea asupr'a fondului de instructiune a judaniloru sè se amane pana la pertractarea petitiunei substernuta de judanii ortodoxi. — Se pri-mesce invoindu-se la acest'a insusi minist. Trefort.

Min. Bittó respunde la interpellatiunea lui Tisza, in privint'a schimbarei ministrului commune de resb. Monarculu poté numi si schimbá dupa placu pre ministrii sèi pentru că acestu dreptu este allu Coroniei, prin ur-mare caus'a demisiunii lui Kuhn si moti-vele vointiei monarcului nu se potu velică.

Cătu pentru contrasemnare, ellu vo-diendu lips'a acellei-a, ceru numai decătu espliatiune de la min. affac. externe contele Andrassy, care i-respusse, că publicarea decretului de denumire, contrasemnatu de d'insulu numai d'in nebogare de sama nu s'a facutu deodata si in diariulu offic. de Buda-pest'a, precum se facusse in „Wiener Ztg.”

Cătu pentru cuventul „Reich” (imperiu) d'in testulu decretului imp. observă Bittó, că acellu cuventu nemtiescă insemna „monarchia.”

C. Tisza nu contesta că dreptul d'a numi pre ministri e dreptul monarcului, dar crede că acestu dreptu in staturi con-stitutionale este restrinsu in cătu-va atunci, candu corporile legiuitorie arreta simpathia cătra cutare ministru in functiune. — Pri-mesce cu placere assecurarea dlui ministru că schimbare de sistem nu se va intem-plá, dar daca evenimentele ar desminti ace-st'a assertiune, si-retiene dreptulu de a face passii ulteriori. Responsulu ministrului lu-ie spre cunoscintia.

La ordinea dillei e cetera a trei-a a pro-iectelor de lege pentru edificarea clinici-ei, pentru imprumutulu supl. de 500,000 fl. si pentru majoritatea femeilor, cari tote se primira.

Urmea desbaterea asupr'a proiectului de resolutiune a lui Horánszky.

Propunetoriu in motivarea sa espune, că nu are scopulu sè se stérge institutiunea essecutoriala inainte de ce s'ar presentá proiectulu cestiunatu, ci simplumintre voiesce ca min. just. sè fia indrumatul a-lu presenta.

Oratorele voiesce ca immanuarile sentintieloru judecatoresci sè se incredintieze notarilor publ. si candidatilor de adv. cari practicădă pre langa judecatorie. — Iustitia impune celle mai grele sarcine vistieriei statului si totu-si e mai rea decătu inainto cu 7 anni. Caus'a e organisarea judecatorie-loru pre baza burocratica, procedere teore-tica la aducerea legilor si maimutirea tier-relor straine. Vorbesce lungu despre defec-tele administratiunii publice si despre re-sip'a banilor Statului. Aici, díce, se ceru

reforme radicali. Recumenda acceptarea proiectului.

Dálno k y nu tiene a fi de lipsa ster-gerea institutiunii in locu de a se reformá; si de órace min. de just. promítte insu-si a presentá doue proiecte de lege, si intru ace-ste si despre institutiunea essecutoriala, crede că proiectului Horánszky este de prisosu.

I. Horváth primesce proiectul. — Dúlovits tiene că deroga auctoritatii ju-decatorilor si notarilor publ. ca sè li-se incredintieze loru essecutorialu. Nu primește proiectul. Lázár, Remete si Matias primește proiectul. Patay insemnă facia de assertiunile lui Dálno k y, că ellu nu voiesce a perde tempu cu emendarea reului, si voiesce a-lu estermina cu totulu, si de ora-ce sunt forte multe procese cri-minale contr'a essecutorialor — primește propunerea lui Horánszky.

Csemeghy observă, că in contr'a institutiunei essecutorialor nu s'a addusu altu motivu decătu numai invidi'a, resen-sulu tierrei. — Ellu recunosce acest'a, dar insemnă că neci intru unu statu allu Europei nu sunt placuti essecutorialii, dar acest'a nu e unu argumentu nerestornabilu pentru stergerea institutiunei. — Nu primește neci organele recomandate de Horánszky, es-punendu, că, care ministru ar amblă dupa reformele lui Horánszky, de la acelui-a n'am poté asceptă nemicu.

St. Domahidy spriginesce proiectul, observandu facia de Csemeghy, că nu nu-mai resensulu s'a addussu de argumentu, ci si daunelo impreunate cu multe spese inerinte institutiunii.

A. Pulszky néga, că dora proiectulu lui Horánszky ar pofti stergerea deodata a essecutorialor, lui Csemeghy i-insemnă că au trecutu preste marginile argumentatiunei sanetose. Partingesce propunerea lui Ho-ránszky.

C. Tisza Amintindu că antevorbi toriulu au insratu argumentele prin cari se com-bate institutulu, se marginesc la critisarea plina de unore spinosa a assertelor lui Csemeghy.

Min. Pauler vre sè ie cuventul, fin-indu in se timpulu inaintatu vorberea lui se amena pre altu di.

Siedint'a se redica la 2 ore d. m.

Siedint'a de la 23. Juniu 1874.

Presiedinte: Perzel. Notari: Mihályi, Szeniczey, Beóthy. Din partea guv. min. toti.

Dupa presentarea petitiunilor, cari se transpun la commis. de petit. — Helfy in-treba pre presiedintele camerei in privint'a lu-erarei comissiunei esmisse in caus'a callei ferr. orientale si-esprime dorint'a d'a se presentá camerei celu pucinu extractu, de órace asiá e informatu că comis. nu poté essi la resul-tat. — Presiedintele spune că reportulu comis. e sub tipariu.

L. Korizmiciu assecuredia camera, că comis. au lucratu si lucra cu mare ener-gia dar lucrarile se immultira in urm'a feluritelor instructiuni si directiuni date de camera.

S. Almásy face urm. proiectu de resolutiune: Camer'a se indrumă pre min. de resb., ca in timpu de 6 lunc de la primirea acestei propunerii, avendu intellegere cu min. commune de resb. in sens. §. 13. art. de l. XII din 1867, sè presente unu pro-iectu de lege pentru modificarea si intregirea art. de l. XL d'in 1868., prin care servitul activu sè se fiszeze la 2 anni, sè se faca imparirea territoriala si descentralisarea administra-tiunei armatei."

Min. Bittó relativu la operatulu co-miss. ad hoc, despre casator'a civile díce: temputu a inaintatu forte si e cu multu mai securu, decătu ca fia guvernulu fia camer'a sè se mai poté occupá de l. despre casator'a civ. assecurandu că ministeriul nu tinde spre inlaturarea acestei cestiuni de importanta decătu numai pentru acum, că-ci cu incep-tulu sess. de tomna se poté luá la discus-iune, cere dara ca camer'a sè o inlature pentru astadata de la ordinea dillei.

Lükő observă că trecu unu anu de candu unu functionari allu guvernului lu-era la acestu proiectu si totu-si comisiunea presentă numai una mica parte d'in lucră-rile sale. Guvernamentalii accusa opposi-tiunea că impedecea reformele, candu d'in contra insu-si guvernulu impedecea tote cestiunile cele momentose. Adeverata jocaria acesta produra.

D. Irányi sprigindu pre Lukó amintesce, cumca guvernulu neci pana acumu nu s'a lamurită că ore salutaria e legea d'in cestiune séu ba? Lips'a casatoriei civile o dovede-scă, nazarinienii cari numera ca la 100 de mii (Sensatiune in drepta) sufflete, si sè casato-reasca illegalmente; mai departe judanii, d. e. vrendu a se casatori cu crestine séu vi-ceversa, sunt siliti a casatori in strainetate de unde dupa ce se reintorce, d. min. de just. dechiria casator'a loru de illegale si o numesce concubinatu; asiá dar casator'a legale dupa legile straine, la noi se numesce concubinatu. Guvernulu neci pana asta-di nu recunosce că introducerea casatoriei civ. e una necessitate imperiosa? Dar candu cu-tare — deputatu d'in opposit. vorbiá in contr'a infiintarii notariilor publ. d. min. si alter ego allu séu lu tassá de ruginitu, de omu vechiu si guvernulu credea că stă pre nivelulu civilisatiunei europene. Dar este tierra in Europ'a, unde sè nu fia inac-tiavata libertatea de consciintia? Ore Occiden-tului, la care ve provocati de atâte ori, lipsesc-i casator'a civila?

Antevorbi toriulu Lukó aminti, că gu-vernulu aveá tempu destullu a se lumină, că óre de lipsa e institutiunea séu ba? — Dar nu unu anu, ci cinci anni trecu, de candu am presentat unu proiectu pentru libertatea consciintiei, camerei primi proiectul, indrumandu pre fostulu min. Eötvös sè presente proiectu pre basea acelui-a. Actualulu min. pres. inca fù membru guver-nului acelui-a, si acumu tocmai ellu vor-besce pentru noua amenare a desbaterei. Deci tienu firmu la decisiunea camerei ad-dussa sambeta prin punerea cestiunie de cabinetu, că-ci ministrii, cari obstatu opinio-ni publ. — dupa parerea mea nu-si demni de postulu loru inaltu. In casulu acestu-a afara de demnitatea camerei e vorba de interesele celle mai scumpe alle tierrei: despre onorea tierrei e vorba si despre risip'a millionelor. Rogu pre o. cam. ca respingandu cererea ministrului, sè sustiena decisiunea sa. (Approbare viua in stanga).

Zsédényi: asiá se vede că casator'a civ. e una ideea atâtu de placuta unor'a, cătu uită a luá in consideratiune multele greutati ce stau in callea ei, precum si im-prejurarea că casat. civ. nu convine cu moravrurile poporului nostru, spriginesce cererea ministeriului.

Horn observă, cumca cestiunea acest'a este forte delicata, dece óra e vorba de cesti-unie de cabinetu; ellu nu crede, că in 1874 sè fia atare guvern, care sè faca asiá de mari demonstratiuni liberalismului. Din par-te-i primește propunerea lui Bittó, daca va promite, că proiectul se va presentá in lun'a prima din sessionea de tomna.

Tavasz i respinge suspiciunea că dora guvernulu si partit'a lui ar amená proiectul despre casator'a civ. — Ellu primește propunerea lui Horn, ca guv. se debendésca timpu.

C. Tisza se tiene strinsu de ordinea dillei de orace nu affla causa pentru amenare. Observa, căruifì mai bine sè se traga velu preste deschiatuniile lui Deacu in privit'a cas. civ. că-ci cu atâtu e mai dorerosu contrastulu. Trecu 6 anni, de candu se recunoscù ne-cessitatea casatoriei civile, de atunci guv. avu timpu destullu spre meditare (ilaritate) cere a se tiene ordinea dillei.

Mai vorbesce pentru ordinea dillei Moric si Csernátony cestu din urma re-plicandu la assertiunile lui Horn díce, cumca faimile espuse in diarie despre cestiunie de cabinetu, sunt ne basate pentru că neci insu-si guvernulu nu scie diu'a si or'a can-du se va pune cestiunea de cabinetu. Aici i-ar place mai bine se scia, că óre ce este cauza de guvernulu voiesce sè se inlature de la ordinea dillei acesta cestiune impor-tante — candu eu astfel de procedere se compromitte numai camer'a. Aici trebuie sè fia vre unu secretu, ce d'insulu ar dor

sè-lu cunoscă. Guvernului nu-i este missu a trece preste ore cari margini macaru in cestiuni secundare, pe nu-i permitte politic'a Austriei. — Pe mare trebuie sè finu luminati odata mai poto-se sufferi acesta stare a loru, seau ba? De altmintera dili Bittó este cătu se poto de nepti si intunecosu.

Min. Pauler observă lui Csernátony că guv. nu este condusssu de interesele cestiunii si vorba de salutea tierrei, si pentru aceea cere amenarea, ce nu o mitte auctoritatea camerei. Dar pentru acestei cestiuni ar eschide seau celu ar face ca sè se intardise multu desupr'a legii de incompatibilitate electorale.

Csiky dupa cele audite voiesce plice numai lui Zsédényi, care dice că casator'a civ. ar fi in contrastu cu mon- religiose alle poporului. — Ellu cum intellege acest'a dl. Zs. dar scie, ca in ori si ce tierra casator'a civ. teza si redica moralitatea familiei. De parte cas. civ. la noi au fostu intrinca la 1784. de imperatulu Iosif. In discursulu min. pres. nu vede alta de cătu e potere secreta, care dispun pr'a faptelor guvernului, deci con-sustiené ordinea dillei.

Huszár assemene éra Hoff-vre amenarea.

Helfy: D. ministru Pauler din situatiunea nostra actuale nu e cea d'as se facemu si cu cas. civ. precum amu si cestiunea israelitilor. Dar d. min. a spune cauza pentru care s'a amanat baterea asupr'a seminariului isrl., pente-sos o petitiune d'in partea judanilor dossi. — Eu credu, că si in casulu ac-va fi intrevenit vre una petitiune.

Meditandu asupr'a situatiunei treb recunoscemu că reactiunea militară este preunata totdeun'a cu cea preutesca. — Cu se inaugurassee la noi soldatescă de memoria, dupa ea urmă si concord. Scimus, ba tote semnale ne indegata, cestiunie milit. va sè-si redice de noua si de odata vedemus si miscările pre-

Amintesc allocutiunea ponteficală care se anunçă resbellu spiritului de gressu; de órace nu potem ignoră affini-intre reactiunea milit. si cea preutesca potem esplică lesne cauza suprindetorii schimbări milit. precum si a influen- preutesci. Adaugu inca si aceea com-tiune, că dlu ministru facandu assem-intre petitiunea israelitilor ortodoxi, vine aminte si cealalta petitiune ortodoxa din Rom'a, (voci „din Vien'a”, că a sositu prin Vien'a, e lucru firesc). Cătu pentru cestiunie de cabinetu, nu cumca dlu min. Bittó ar aduce tier-aceea nefericita situatiune, ca sè-i lipsească capacitatea dsalle. — Dar mai suferi noi si alte nefericiri, vomu suferi-o si ac-sè remanemu in se la ordinea dillei. (A-bări viue d'in partea stanga).

P. Szontagh doresce a se ordinea dillei, de órace cestiunie de cab- — dupa discursulu lui Deacu — in-atâta, că e una dorintia vana a speră la guvern energiosu. Guvernulu actuala Ungariei nu e alta ce-va, decătu numai situr'a, si espeditur'a poterei ce stă asa camerei deputatilor.

Csanády facia de discursul Pauler insemnă, că impulsulu pentru a barea ordinei dillei veni si acumu din n'a, si cumca guvernulu vre a suplini etulu causatu prin proiectulu de incom-plicitate, deoblegandu-si pre ultramontan. Astufelul de guvern, nu merita neci unu minutu se direga destinele tierrei.

B. Horváth respinge accusa vorbi toriului, că dora cestiuniea acesta in legatura cu ultramontanismul. Prin propunerea ministrului.

In urma A. Lázár vorbesce si sustinerea ordinei dillei. La votisare voteza pentru amenarea cestiuniei, era pentru sustinerea ei. Absentara 146. Prin dintelie si 32 deputati croati nu votara.

Min. Zichy prezenta proiectul pentru modificarea concessiunii pentru struirea liniei ferr. Soproniu-Pozsoniu-Lugburg.

La ordinea dîlei e desbaterea continua-a a proiectului de resolutiune presentat la Horánszky. — Propunatorul reflecteaza unele obiectiuni deriveate din neinteligere cu vîntelui săle, cerându a se primi propunerea sa.

Min. Pauler respunde la argumentele aduse contră institutiunei esecutorii, si nega, cumca administratiunea justitia ar fi mai rea decât pana acum. — Recomenda acceptarea propunerii lui Dálósky.

Două-dieci de membri cerându votul președintei — Siedintă se redice la d. m.

Seini, (comitatul Satumariului) 26. Maiu.

Domnule Redactor! Institutele literare nationale sunt spiritul datatoriu de viață pentru fața națiunii; unu adeveru este a, pana acum inca de nimene contestat.

Si ceea ce s'ar afirma vre odată în ceea ce este adeveru de valoare universale, ar putea fi altu ce, decât unu simplu analogism, său chiaru o sofisina bruta rednică de tota compatimirea.

De astfel de convingere profunda și categorica a fostu strabatuta nu numai intelectuală ci și poporul român necartușiu din comitatul Satumariului, candu în adunare generală tenua în Seini în Septembrie 1861, cu unanimitate a devenită inființarea unui gimnasiu gr. cath. român cu localitatea in Seini.

Intelectuală și poporul rom. Satumariu, prin aceasta decisiune serioasă, a vedutu înaintea lumii pana la evidenția: voiesce nationalimente a vietui și nu mori.

De la nascerea acestei decisiuni decurseră acum 13 ani, si îngrijile despre sărăcia și vîntării ei se perondara unele prealabile din candelu in candelu in differite colori moduri pre calle candelu privata candelu publică.

Pre langa acestea nu lipsiau nici ingeneuri desigurări si piedisie, contrarie acestui întreprinderi.

Unii (neroman) diceau: că comitatul Satumariului are patru gimnasii in sinu, unul rom. cath. in Caraii-mari, două rom. cath. si reformatu in Cetatea Satumariului, alu patrulea rom. cath. in Baia; in cari, toti locuitorii comitatului preșumă si cei din comitatele circumvecinate au potutu si-si potu castigă tote cunoștințele gimnasiale, prin urmare inființarea unu cincelea gimnasiu in Seini ar fi totul de prisosu.

Altii afirmău: că fără de ajutoriului, pentru care nu ni se deschidu prospete favoritorie, este cu nepotintia cu posibilitatea proprie a creă fondul recerutu unu astfel de institutu.

O alta sumă de omeni sustineau din candelu: că trăbă acestui gimnasiu ar fi numai nascocirea a catoru-va omeni pentru care niciu mai mare din comitat, n-ar nutriște populu seu nici o dorintă său aspirație.

Intr-acesta comitetul insarcinat de adunarea generală cu affacerile acestui gimnasiu, avendu cunoștința acestor undulatiuni de pareri, a formulat unu catra Majestatea Sa imperatului, gratiosă concedere a inființării lui-a.

Cerculandu acestu recursu prin optuni de comună a acestui comitat, acelula-să subscrissu de cleru, intelectuală si posibilitatea de 850—optu-sute-cindieci insi, si preludiu cu sigille una-suta-patră-dieci si, besericesci, communală si private. Din acestea precum si din ofertele de cinci mii si-sute-nouădileci fl. facute pre samă fondul gimnasialu din partea clerului, intelectuală si a poporului ruralu de si inca solvite dar garantate prin contracte, se dă dorintă generale descoperita in modul celu mai evident si serbatorescu penă inființarea acestui institutu literariu, candelu-se de goletate espektoratiunile concurse mai susu atinse.

Precandu eră să se susterna recursul la Majestatea Sa, comitatul Satumariului preșumă Seinu avu rara occasiune de a fi reconstituit de contele Pálfi fostul locuitor regescu si guvernatorul alu Ungariei,

pre care intre alte deputatiuni l'a binevenită in Seini si una romana statutoria din cătiva preuti romani; care provocata fiindu-a si descooperi dorintele ce le ar avea, spusa dorirea generală a romanilor din acestu comitat relativa la inființarea gimnasiului din cestiu; rogandu-se deputatiunea pentru patrocinarea acestei dorintie, de orice recursul in asta privintia gatită este de a se susține Majestatii Salle, de unde asiā se crede, că in obiectul acelui-a de la locul celu mai innaltu va fi ceruta si opinionea Esculentiei Salle.

„Dara statulu nu are bani de unde se vi deie“ fu respunsul grabnicu la descooperirea deputatiunei.

„Sciumu, ca statulu n'ar da bucurosu fondul recerutu, dar nu pote, pentru multe si grelele spese ce are a le face pentru sene; de aceea noi nici că cerem ajutoriul banalu allu statului, ci voim a inființa acelui gimnasiu singuru din pung'a noastră.“ — ni fù modestă observatiune.

„Dara pre aici sunt mai multi Unguri decât romani“ ni dîsse contele.

„Noi deplinu suntemu convinsi, ba potem si documenta: că pre aici romani se află in majoritatea precumpenitoria facia cu Ungurii“ ni fù eara-si respunsu.

Dupa acestea, cerându din nou patrocinarea causei nostre, si dobendindu respunsul că: „Vede-voiu“, ne departaramu cu pucina sperantia pentru dobendirea concederei inființării gimnasiului nostru dorit.

In urmă a acestoră ne puserăm la așteptare după tempuri mai favoritorie. Aceleia sosira cu anul 1868 aducandu ni §-ulu 26 din articol. de lege XLIV.

In intelectul acestei legi ti-e este erata si tîrromane intemeiarea a-ori ce felu de institutu literariu si de cultura; vedi bine din pung'a ta!

Atâtă inca e bine pentru presentu, daca nu potem dobendi mai multu; pentru că au fostu tempuri candelu §§-ii approbatelor si compillatelor transilvaniene opriau pre romanu inca si de la portarea camesiei de giurgiu si a palariei innalte; dar multiamita progressului civilizatoriu, că straformandu-se tempurile s'au străformatu si omenii in ele; si de la datul §-lui 26 mai susu mentionat remanerea romanului in necultura s'ar potea cu totu dreptulu impută lui, si nu un-gurului nici neamtiului.

E lucru firescu: că ungurul si germanul se ingrigesce de cultură sa; asemenea are se faca si romanul, că daca nu, mortea i-e este sigura si inca imminentă.

Dara romanului i-e este innaștă iubirea vietiei. De aici provinu si in cauza gimnasiului de Seini intrebarile adresate subscrissu de calle privata si publica despre starea causei acelui-a. — De asta natura e si provocarea D-lui Vasiliu Popu indreptata catra mine in nrul 34. a. c. in „Feder.“ la care respondiendu fia-mi iertatu a observă: că cerută deslucrea din comisiunea comitetului gimnasiului se află reportata prin referințele D. Georgiu Marchisiu in adunarea asociatiunei Transilvane pentru liter. rom. si cultură poporului romanu tenua in 1869. in Sighetu-mare si data publicitatii su nrul 23 din acelui-asiu anu in foia "literaria", "Transilvania"; era intreprinderea inființării acestui gimnasiu moralmente sprinținita in protocolul adunarei atinse.

Dupa acestea recunoscu si eu, că in cauza de facia. „S'a desbatutu si scrisu quatum satis,“ urmează acumu partea practica a deslegarei acestei probleme: inființarea fondului recerutu.

Daca onor. publicu romanu va dispune, e bine, se incetamă dara cu vorbele si se incepem cu lucrul sub scutul §-lui din legea amintita. Se nu ne inspaiminte de la lucru: nici intrigele maestrite ce ne bantuesc in modu amenintatoriu acumu de cinci ani si mai bine; nici marimea fondului celu pretinde legea pentru acestu gimnasiu; nici neajunsele nostre de cari ne plangem cu totu dreptulu; dara nici modestă a offertelor, ce le potem pune pre altariul acestei intreprinderi sacre; pentru că ce nu poate face unul său doi, voru poate efectui mai multi. Apoi credintă firma muta si muntii.

Am onore dar a adduce la cunoștință

onor. publicu romanu că D. Vasiliu Savanyu preludu de Babăsescu din acestu cercu prevedutu si cu ipotecă recerută la rogararea mea, pana la alcum dispunerea urmatorei adunari generală ce se va tineea in acestă affacere a avutu bunătatea a primi intercalamente sarcină officiului de perceptore, spre a primi ofertele banali decurrendu incurse si incurrende; despre cari la timpul seu si-va face socotelele inaintea adunarei generală viitorie.

Georgiu Maniu,
protop. ca presidele comitetului.

Bradu, in 2 Jun./21 Maiu 1874.

On. Dile Red! Permitteti-ne ca să potem face cătiva observații în astă. Foi'a DV. cu privire la actul de candidare pentru catedră unui profesor la gimnasiul din Bradu — facutu in diu'a de astă-di, — nu avem in se scopul de a descrie faptă, ci se constată inaintea onor. publicu cetitoriu — neleguirea, siarlataneria si faptele nascute din invidia personală a unor persoane, cu deosebire in se a lui protopopu N. Mihaltianu, caru-a nu i-eră permisua a se servi de mediul celele mai scandaloso — de a corrumpe si a seduce pre membri la partințirea unei candidari — basatu pre resbunarea sa — contra profesorului Simione Munteanu, carele a servit de 4 anni neintreruptu si servește si de prezentu ca profesor interimalu, si ca atare este cunoscutu de unu individu moralu, si fara de vreo excepție. — Comitetul in reprezentanția — după consciinția — nu au consumit facia de acesta candidare, ca adesea: in locul primu să se candideze N. Margineanu facia cu S. Munteanu, că acestu omu servindu ca prof. inter. 4 anni — si portându-se bravu, laudabilu, conformu statutelor gimnasiului — eră dă se candidă in locul primu — cu atâtă mai vertosu că pre candelu pre ellu — lu cunoștemu toti asiā — precum l'amur descrisau mai susu, pre Margineanu nu-lu cunoștemu nici insi-si membrii candidatorii; — nici aciintăi lui după atestate nu se poate judeca, că-ci astă-di după fapte se judeca *) si lumea fiindu forte rafinata — urritu ne-amu potențială, ce ni-aru cadă amară de o parte, era de alta parte, s'a facutu nedreptate in contră celui cunoscutu de bunu, si totudeata s'a vătemu si statutul gimnasiului.

Cumca totu-si candidarea a reesită asiā — provine numai de acolo, că prof. Munteanu nu s'a cassatorit după placul protopopului N. Mihaltianu — (respectiv a murerei lui.) si acestu stimul domnu scimus si potem constata că, fiindu suppusu rochiile, amenintiasse pre respectivul profesor că daca nu se-va casatori de după parerile sale, lu-va persecută si lu-va scote din postulu său, ce pre semne cu ocazia unei candidarei presente au si voită să duca in deplinire. — Dovedesc aceasta impregiurare si aceea că comitetul reprezentanție — a carui preside fiindu protopopul desu numit — in urmă malitioselor dispuseni — de o vreme incoce in contră Statutului gimnasiului, — nu s'a tenu in edificiul scolei — destinat spre acestu scopu, ci in Baia-de-Crisiu — in cassa privata, — aducandu hotariri legale — s'au dusu lucrurile pre deascunsu spre inlaturarea profesorului S. Munteanu, că astfelu să se ajunga scopulu celu marsiavu.

Acesta vointia rea a protopopului — documenteză si aceea impregiurare că pre profesorul Munteanu nu l'a cunoștințiatu — nici in diu'a din urma a terminului de cuncurgere si ne avandu sciinția despre aceea, in diu'a de adi, candu membrii erau adunati a fostu silitu a face concursul.

*) Fără a prejudică in dreptă ori in stangă padindu strinsu imparitalitatea observării totu-si, că pentru cunoștințele candidatorilor altu criteriu mai bunu decât atestate, nu poate fi, — era pentru cei ce sunt in funcțiune este prăsesa loru si acestă inca totu după atestate fide digne se poate dejudeca, prin urmare celu cu bune atestate despre cunoștințe dar si cu atestate despre funcțiune cu bunu succesiune, este fără indoială a se preferi celui fără prăses de si cu bune atestate despre cunoștințe. Fiat applicatio.

Abstragandu de la aceea, că chiaru si on. reprezentantia n'a procesu legalu, in cătu intru aceea nu s'a facutu candidare, si nu s'a desbatutu cauza, numai s'a primitu propunerea comitetului adusă in ascunsu — după conducerea si seducerea Dloru Protopopu si G... S... — si din acelu punctu de vedere e illegala, că membrii reprezentantei — n'au fostu in numeru de ajunsu de facia — conformu §. lui 12. din stat. gim. in intelectul caruia au fostu in minoritate cu 15. insi, si totu-si au candidat.

Si cine face tote aceste intrige, illegalitati si machinatii? D. prot. Mihaltianu, carele ambă callare pre ultile oppidului ca unu husaru, calca totu ce, si cine nu se poate feri, candu si-mana callulu cu unu carbaciul lungu — in galopu; — unu escentric carele face usia din forăta, si ambă cu capulu golu si in camesia noptea pana ce veghiatorii lu ducu acasă, unu artigas de care mai toti preutii sunt vămati, si mai multi impreuna cu locuitorii din parochia sunt resoluti a trece din religiunea lor — la altă — numai din acelu motivu că li-e urtu si rusne să fie supus lui.

Dar si in privintă calificatiunii este inferiore unui preut de la sate. Finim cu aceea, că ne mangai speranță, cumca venerab. consistoriu — au va nimici candidarea din Bradu, facuta in diu'a de astă-di, au va denumi asiā, ca să fie spre indestulirea turorū-a.

Unu membru allu comitetului gimnasticale din Bradu.

VARIETATI.

(Congressul serbescu) convocat pre diu'a de 11. Juliu, a. c. se va deschide cu solemnitate la 1/13 Juliu. Verificatiunile deputatilor voru tinenă două, trei dîle si in a patră siedintia, se crede că se va face alegera noului Metropolit serbescu. Resultatul alegerii se va substerne numai decât spre sanctionare după care va urma installatiunea sollemna. „P. N. affla, că congressul se va proroga cam cătra 25 Jul. Apoi cam preste două luni se va intruni era-si spre a se consulta despre fundatiunile besericesci si scolari. Alegerile deputatilor sunt in deplina curgere; deputatii allessi pana acum sunt: Dr. Cresticu, adv. Aradu; Dr. Aless. Stefanoviciu Temisioră; tota aici dep. preutescu fu allessi paroculu Iacușiciu; după ce archim. din Besdinu, Zifcoviciu, declinasse candidatul offerita unaimu; I. Iorgoviciu, in Versietiu.

In Essecu se alessera Vasil. Giorgescu (mireanu) si Mich. Velendoviciu (preutu). In cerc. el. de Modosiu: Allessa. Nicolicu, deputat si in cameră ung. — In cerc. e. de Bellovaru: Ionu Zifcoviciu, capu de sect. — In cerc. e. de Mohaciu: Stef. P. Popoviciu, refer. scol. — In cerc. e. de Bpestă (loculu aleg. St. Andrei) Ionu Miclescu protopopu, din partea clerului, era Ignatovicu din partea mirenilor. — In cerc. e. de Mocrinu: Dolgă, ref. scol. — In cerc. e. de Pacratiu: V. Zabrdatu.

† (Necrologu) Juliu Gavr. Janin) celebrulu foiletonist francesc, după unu morbu mai indelungat au repausat in 19 jun. a. c. ajunsu la etatea de 70 anni. Intre operele lui cea mai însemnată este „Histoire de la littérature dramatique“ colectiune in 5 tomuri a celor mai eminenți articoli de foiletonu ce au scrisu din salu in stilu usior plin de spiritu si umor, prin cari au ocupat priul locu între criticii franc. Ellu se poate numi cu totu dreptulu intemeiatoriu si in multe privințe neajunsu reprezentante allu literaturii moderne de foileton.

† (Necrologu) Stefanu Timbusiu, proprietariu, după unu morbu aproape de 30 de anni de hectica a repausat Sambeta in 1/13 Juniu, a. c. in etate de 52 anni lassandu in doliu pre socia-sa veduvita si 2 fiice. — Repausatul a fostu in tota vîntea sa unu romanu adveratu, plin de zelu amore si credință cătra națiunea sa. — Cereemonie funebrale cari s'au fostu prefaçat in una ovatiune funebrale imposantă au avutu locu Marti in 16. Juniu, 1874.

Fia-i tierrin'a usiora si memor'a eterna! Lapusiu-ung. 12 Jun. 1874. Gh.....

(Tass'a de posta callare) pre cursulu Juniu-Decembrie, an. 1874. s'au fissat pentru unu callu si de una statiune (2 mille) precum urmeza: In districtulu postale de Bpesta 1 fl. 30 cr. In distr. post. de Ora-dea-Mare 1 fl. 26 cr. v. a. In distr. post. de Timisior'a, 1 fl. 40 cr. In distr. post. de Sabiu 1 fl. 12 cr. v. a. — Pentru Carrut'a (de statiune) accoperita, competitia este jumetate d'in tass'a postei callare socotita pentru unu callu si una statiune, era pentru Carrut'a neacoperita se socotesce a patr'a parte d'in tass'a postei callare. — Banii de beutu (baccusiu) si de untura carausiului a se da dupa usulu de mai nainte.

(Siedint'a XVII. tienuta in 28 Maiu, 1874. a societatei „Alexi-Sinicane“) a fostu una d'intre cele mai momentose in care membrii societatei s'au desbracatu de doliu si de profunda gea ce cuprinse animale loru prin mortea primului conducatoriu allu societatei nostre, a fericitului Nicolau Moldovanu. — Pre facia loru stralucia bucuria, candu intră in sal'a adunarei intre entuziasme urari de „se traiesca“ nouu conducatoriu, alesu prin consensulu unanim a membrilor, D. Atanasius Demianu professoru la s. Teologia in Ghierl'a. Presiedintele societatei I. Dorosiu lu salută in numele adunarei si in o cuventare scurta dar accomodata, i arretă ca societates nostra dupa unu tempu de tristetia, dupa doreros'a pierdere a fostului ei conducatoriu, asta-di era se imbraca in vestimente serbatoresci, saltandu de bucuria vediendu in fruntea sa pre nouu ei conducatoriu. — Dupa acestea D. Conduc. luandu cuventulu, multiimesce pentru increderea intregei adunari pusa in person'a Dsalle, recunoște greutatile, cu carii e impreunatu acestu officiu, — dar se usioresa prin concordia si solidaritatea membrilor. In cursulu acestei siedintie D. Conduc. adduce la cunoștința cumca espirandu annulu scolaric si fiindca unii d'intre officialii societatei essu din sinulu ei societatea are se-si alega alti officiali, ce inse, pentru inaintarea temporului, se amena pre alta siedintia. In sied urm. tienuta la 4 Juniu a. c. d. conduc. relateza ca la ordinea dillei e alegerea nouilor officiali ai societati pre an. scolaric 1874/5, allu VI. allu assistintiei sale. Esprime multiemita d'in partea societatei, officialilor pentru greutatile portate pentru societate. Apoi alegandu-se una comisiune ad hoc se procede la alegerea nouui officiu resultandu: presiedinte, prin Gavrilu Sabou, vicepresiedinte: Chr. Tertureanu, notariu corresp. I. Popiliu; notariulu siedintelor: I. Cernescianu, bibliotecario Ioachim Fetu, cassariu Cl. Popu; controlorul: I. Budu, archivarul Aug. Mertiariu. — In fine D. conduce provocandu de nou pre membri la unire concordia si diliginta parasesce adunarea intre strigatete entuziasme alle membrilor. Cu acesta occasiune, in numele societatei nostre, venimus a esprime adanca multiemita, D. Dloru Redactori, carii au binevoitu a ni gratifică in cursulu annului acestui-a câte unu exempl. allu pretiuitelor diarie ce redactara si a nume „Fed.“ „Alb.“ „Gur'a Sat.“ „Pric.“ „Viit.“ „Tromp. Carp.“ „Semnat.“ „Transilv.“ „Converb. Lit.“ „Rev. Contemp.“ — rogandu-i pentru acesta favore si pre viitoru.

Gavr. Sabou, pres. Ionu Popiliu, not. cor.

Bibliografie. „Educatiunea si Instructiunea generale, pentru parenti, dojeni si altii caroru-a li e incredientata si jace la anima cultur'a poporului“ de DD. Munteanu Solomonu, Blasius, 1874. in 8. de 188 pag. Pretiulu 1 fl. 50 cr.

„Legislatiunea si administratiunea militare“ a Romaniei, cuprinde tote legile si regulamintele milit. asta-di in vigore, culese de D. majoru Ionu Balaceanu. Se affla de vendiare numai la autorulu.

„Frigurile“ micu tractat despre bol'a de friguri accomodat intellegerii po-

porului, de D. Dr. Obedenariu. Pretiulu 80 bani — 32 cr. v. a.

Re-cumendam' aceste producet lit. atentiu' ceiitorilor nostri.

Sciri mai noue.

London, 22 jun. In camer'a deputatilor, ministrul affacerilor straine, la interpellatiunea „este appelerat guvernul angl. prin recunoșterea guvernului Ispaniei, a-i da sprinire morală?“ declara că situatiunea momentana dissuade recunoșterea formale amenantu-se pana candu reorganizatiunea guvernului Ispaniei va fi ajunsu la stabilitate mai mare.

Vienn'a, 23 jun. „Corresp. intern.“ commentea resolutiunea adunarii de la Krems in privintia sassiloru d'in Transilvan'a. timbrandu purcederea loru de inopportuna si lipsita de tactu, apoi intreba: „Ore adunarea partisilor d'in Krems salutarea-ar cu bucuria faptulu, daca vre una adunare in Ungari'a ar luă la discussiune si ar luă concluse a supr'a situatiunei Slavilor d'in Cislaitani'a? Ore fractiunile partite de constitutiune representate la Krems semtiesc destullu de tari a se rumpe de alianta cu partit'a constituiale d'in Traslatian'a sau chiaru a o provocă la dusmania? Ore datu-s'au uitarei bunele servitie ce magiarii facera sunt acum tre anni, constitutiuni si germanismului d'in Austri'a? Dar in fine ce intellessu practicu are resolutiunea? Care guvern austriacu, ce pretinde a sta pre basea constitutiunii (fresce dualistice) si care senatu imp. creditiosu constitutiunii s'ar poté incumeta a face macaru incercarea d'a luă notitia officiale despre atare resolutiune?“ (fratii Siamiti se springescu si dascalescu inopportuna sentimentalitate. Red. „F.“)

Monachi, 23 jun. Propunerea, d'a se scote d'in desdaunarea resbelului, summ'a de 2 milione, pentru scopuri de arte, se primi, dupa lunga discussiune, cu 92 voturi, contr'a 46.

Paris, 23. Jun. Descoperirile dñariului engl. „Times“ a supr'a modului de purcedere ce voru să urmedie la timpul său legitimistii facu sensatiune si immarese scissiunea intre conservatori. Se crede, că Mac-Mahon, dupa probabilita respingere a osebitelor propunerii de constitutiune, va cere intr'unu nunciu organzarea potestatii conformu volului d'in 20. Novembre.

Rom'a, 23. Jun. Pentru demonstratiunile d'in dominec'a tr. (unele pentru, altele contr'a restauratiunii potestatii temporali a Ponteficelui) patru insi d'intre agitatori au fostu condamnati la reclusiune pre mai multe lune.

Santander, 22. Jun. Carlistii redicara contributiuni: cai si bani in Anglia si satele de la marginile Asturiei. — Dorregaray primi d'in Guipuzcoa insemnate succurse de ostire si tunuri. Partades, capu allu Carlistiloru, a fostu respinsu cu perdere langa Mirand'a.

Vienn'a, 24. Jun. Dñariulu „Tageblatt“ scrie că asta-di s'ar fi tienutu mare consiliu militare sub presiedint'a imperatului.

Ful'da, 24. Jun. Conferint'a episopilor se incep asta-di, 10 eppi soisira, intre ei cellu de Paderborn, Moguntia si Freiburg; episcopatele de Coloni'a, Posnani'a si Trevirea sunt reprezentate prin delegati.

Vienn'a, 25. Jun. Dñariulu „Nou'a Pressa Lib.“ se enuncia intr'unu modu forte neamicabilu in contr'a camerei ung. pentru respingerea propunerii d'a se discute casatori'a civila (lucru preafrescu ca judanii să se supere. R.) — Publicatiunea numirilor de Locuienti provinciali se annuncia pre sambet'a viitora.

Versali'a, 24. Jun. Se latiesce faim'a, că legitimistii voru vota pentru dissolvarea adunarii nat. daca acesta nu s'ar invoi la restaurarea monarhiei. — Montalivet, fostu ministru sub Lud. Filippu, accentua intr'o scrisoare, că salutea Franciei pretinde acceptarea republicei conservative.

Rom'a, 24. Jun. Mare multime de omeni mergandu spre Vaticanu si strigandu „să viedie regele Italie!“ au fostu oprita de ostire si la provocarea d'a se conteni in pace, se resipl.

Madridu, 24. Jun. Se assecura că radicalii tinđu a infinita consulatulu pre cinci anni, conferindu lui Serrano potestatea consulare sub conditiunea ca d'insulu inainte de alegerile pentru proximele Comitie (Cortes) să numesca unu ministeriu de reconciliatiune.

Vienn'a, 25. Jun. Maredecele Constantinu va sosi aici domineca dupa amedia-di la 4 ore si va descaleca in Schönbrunn unde i s'au pregatit locuinti'a.

(MDucele Constantinu conduce deputatiunea de gratulatiune a armatei russesci), care la ordinea Tiarului, are să fericiteze pre Imp. Franciscu-Iosifu, la anniversarii dillei in care — sunt acum 25 anni, — Tiarulu Nicolau i conferisse ord. russ. Sant-Giorgiu, pentru bravur'a personala ce judele monarh arrestase in diu'a de 26 Juniu, 1849. candu armat'a austr. insocita de cea russ. sub. gener. Paniutinu occupara urba Arrabona (Iaurinu-Györ).

Berlinu, 25. Jun. Dñariulu „Post“ annuncia că conferint'a de Brussel'a este a se considera ca sigura; numai parteciparea Franciei nu se scie inca; scrupulii ce Anglia avea la inceputu, disparura.

Ful'da, 25. Jun. Discussiunile de eri alle conferintiei episcopali au fostu a supr'a nouelor legi besericesci; se decise ca consultarile să se tiana deocamdata secrete.

Bern'a (Elvetia) 25. Jun. Consiliul federal (nation.) decise in contr'a propunerii comissiunei, ca pertractarea recursului in contr'a destituiriei episcopului Lachat, să se amane pana la sesiunea de érna.

Versali'a 25 jun. Stanga se plange in contr'a traganaturei comissiunei de constitutiune si va cere camerei de slucire: ore propunerea lui presentă seva currendu? — Adunarea nat. primi conventiunea postale cu statele unite alle Americei de Nordu.

Trieste, 26 jun. Dupa inceintari offic. „pestea tuberosa“ (ciuma cu inflatura) s'au invitul in Merdi si tienutulu de Benghasi (Prov. Tripolis). Autoritatatile marine d'in Trieste si Fiume dezde ordine a se luă numai decâtul measurele de contumacia in contr'a toturor provenientielor d'in regenti'a de Tunis si Tripolis.

Anunțiu.

Onoratiloru prenumeranti la „Margaritarii“ — „Margaritariile“ au essutu de sub tipariu si cunoscandu din experienta,

că si celle mai prețiose opuri literari fiindu numai brosiurate, in scurtu tempu si multilăsia său togm'a laceredi'a, le-am legatu in panza fara de a le urca. pretiulu Expeditiunea loru la DD. Prenumeranti se pusu inurgere. DLoru inse sunt rogati: că pretiulu se-lu tramitta la Subscrisul pri „asemnatiuni postale“ asta e ca mai sigura si mai efina calle, — pre cand pre callea postala pentru 1. fl. tramișu si solvescu 18 cr. la post'a din locu si 3. et la primire ad. s. 21. cr!

In opu, pre langa tota scrupulos'a revișiu, s'au verită totu-si căte-va gresiele de tipariu, asié in prefatiune: „necesturnavere“ in locu de „neresturnavere“ — la pag. lin. 10 „potrovite“ in locu de „potrivite“ — pag. 18 l. 7. „actadi“ in locu de „astadi“ pag. 19 l. 11. „ceredetie“ — „ceredetia“ — p. 44. l. 3. „Pertru“ — „Pertru“, — p. 46. l. 15 „landa“ — „lauda“ — p. 51. l. 1. videtur — „ridetoriu“ — p. 52. l. 1. loi — „loiala“ — p. 53 l. 3. seimnedie „insemnedia“, — p. 55. l. 8. natueneo — „natunea“; — acestea inse binevoitorulu lector prea usioru le va indreptă.

Cu esemplarie mai potu servi si acelor-a ce au intardiatu cu prenumerantii, carii sunt cei mai multi si cei mai avuti. Satumare, 20 Jun 1874.

Petru Branu protop. si profess.

Albină

Institutu de creditu si de economie in Sabiu.

primesce depunerii de capitale si fructificare:

a) pre langa annuciarea ridicarii sensulu statutelor, cu 6% interes, b) sub conditiune, d'a se annunci institutului ridicarea depunerii la trei lune inainte, cu 6½%;

c) sub conditiune, d'a se annunci institutului ridicarea depunerii la sié lune inainte, cu 7% interes.

Cu privire la conditiunile b) si deponentulu are a se declară in diu' deponerii, că ei altu-cum inlocarea se privesc ca urmata sub conditiunea a).

Interessele incep in diu'a, care meza dupa diu'a depunerii si incetă in diu' a premergatoria dillei, in care se ridică depunerea cu acellu adaușu inca numai de la acelle capitale se de interes, cari stau depuse la institutu pucinu 15 dille.

Depunerile tramește prin posta resolu totu deaun'a in diu'a primi prin spedarea libellului la adresă a deponentului.

Sabiu, 23. Juniu, 1874.

Directiunea institutului

Burs'a de Vienn'a, 23 Jun. 1874

Metalice 5%	69.7
Imprumutulu nat. 5%	73.5
Sorti din 1860	109.1
Actiunile bancii	97.7
Actiunile instit. de creditu	161.1
Obligatiuni rurale ung.	59.5
" " Temisiane	74-
" " Transilvane	141-
" " Croato-slav.	76.2
Londonu	111.9
Argintu	105.9
Galbenu	532.8
Napoleond'or	80

ALESSANDRU ROMAN

Propriet., edit. si red. respundet.